

TEKST: HANNE S. FINSTAD

Energisk is

Du trenger:

- En liten fryseplastpose (må være vanntett)
- En større fryseplastpose (må være vanntett)
- Fløte
- H-melk
- Sukker
- Vaniljesukker
- Isbiter
- Salt
- Et kjøkkenhåndkle
- To hjelpende hender (gjærne enn venn du vil dele isen med)

Forfriskende iskrem

Bruk kulde fra isbiter til å lage en fantastisk god iskrem på 10 minutter.

Slik gjør du:

1. I den lille posen blander du:
0,5 desiliter sukker
1,5 desiliter melk
1,5 desiliter fløte
1/2 teskje vaniljesukker

2. Knyt igjen den lille posen og legg den oppi den store.

3. Fyll på med isbiter og 6–10 spiseskjeer med salt.

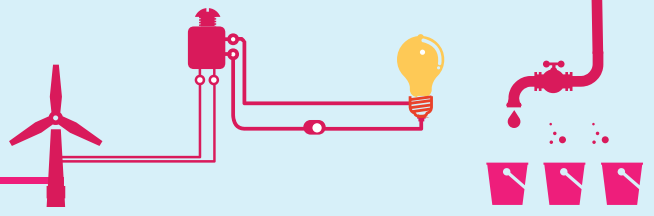

Iskald isbit

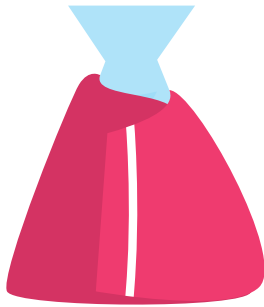
Salt kan gjøre en isbit med vann enda kaldere enn den allerede er. Det merker du raskt hvis du legger en isterning på en asjett og strør salt på halve isbiten. Siden isbiten kan bli så fryktelig kald, må du ikke holde lenge på den.

Der saltet trenger inn og smelter isbiten, blir det mye kaldere enn

på resten av isen. Isen smelter fordi saltmolekylene trenger seg mellom vannmolekylene og ødelegger bindingene mellom dem. Denne reaksjonen «stjeler» bevegelsesenergi fra vannmolekylene slik at de blir skikkelig kalde. Når en omgir isbiter med rent salt, kan det derfor bli skikkelig kaldt.

4. Knyt igjen den store posen og pakk det hele inn i kjøkkenhåndkleet.

Fordi posen blir mye kaldere enn om det bare hadde vært is inni, er det godt å ha håndkleet rundt. Når du blir sliten, sender du posen over til medhjelperen din, som får smake på isen som belønning. Fordi saltet kjøler ned isen til en temperatur som er godt under 0 °C, kan du lage is krem.

5. Rist posene i 10–15 minutter. Stopper du tidlig, får du softis. Rister du lenger, blir isen hardere.

Din temperatursans

Vi mennesker er veldig gode til å oppdage bevegelsesenergi som flytter på seg. Under huden har vi nerver som er eksperter på å kjenne temperaturforandringer. Faktisk er huden vår først og fremst utrustet for å kjenne temperaturforandringer, ikke for å bestemme hvor kaldt eller varmt noe er. Noen nerver merker at huden blir varmere, andre at den blir kaldere. Nervecellene merker altså når energi flytter seg fra ett sted til et annet. Det blir tydelig for deg hvis du finner fram tre skåler og gjør følgende: I den ene tar du iskaldt vann, i den andre lunkent vann, og i den tredje varmtvann fra springen.

Hold først hånda i det iskalde vannet en stund, og ta deretter hånda over til det lunkne. Hvordan kjennes det? Varmt og deilig?

Hold deretter hånda så lenge du klarer i det varme vannet, før du tar hånda i det lunkne. Hvordan kjennes det nå? Kaldt?

Denne effekten er grunnen til at badevannet om sommeren kan virke kaldere i stekende solskinn enn om du bader om kvelden eller i regnvær.

